

Informācija Pasūtītājiem / Klientiem

Izmeklējamā materiāla sagatavošana nosūtīšanai uz laboratoriju

1. Materiālu ievieto hermētiski noslēdzamā traukā, kuru izvēlas atkarībā no paņemtā materiāla daudzuma;
2. Materiālu no katra orgāna vai orgāna daļas liek atsevišķā specializētā traukā (arī tad, ja materiāls tiek ņemts no viena orgāna vairākām vietām, ja tas ir klīniski svarīgi. Piemēram, kuņģa biopsija – vienā traukā liek materiālu no kuņģa daļas, bet otrā – no barības vada);
3. Materiālu fiksē 10% neitrālā (pH=7) buferētā formalīna šķīdumā, attiecība 1:10 (materiāls: formalīns);
4. Trauku hermētiski noslēdz.

Materiāla identifikācija / trauku marķēšana

1. Katru trauku ar audu paraugu marķē ar uzlīmi, kurā norāda:
 - ✓ Nosūtītāja iestādi, struktūrvienību
 - ✓ pacienta vārdu, uzvārdu un/vai personas kodu;
 - ✓ datumu;
 - ✓ piezīmes (ja nepieciešams).
2. Gadījumos, ja no viena pacienta ir vairāk kā 2 materiāla trauki traukus papildus marķē ar trauka kārtas numuru un dokumentē to Nosūtījumā un norāda trauku daudzumu ar Nr. 1., Nr. 2 utt.
3. Traukā fiksētu (10% neitrālā (pH=7) buferētā formalīna šķīdumā) materiālu līdz nogādāšanai laboratorijā glabā istabas temperatūrā (!), nepieļaujot materiāla sasalšanu, izžūšanu vai deformāciju.

Nosūtījuma aizpildīšana / materiāla nosūtīšana

1. Paraugus patohistoloģiskai izmeklēšanai laboratorija pieņem tikai kopā ar atbilstošu Nosūtījumu (sk. MK noteikumi Nr.265 (04.04.2006.) 76.pielikums)
2. Nosūtījumā obligāti aizpilda šādas ailes:
 - ✓ nosūtīšanas datums, laiks;
 - ✓ pacienta dati (vārds, uzvārds, personas kods, dzimums)-**Salasāmi(!)**;
 - ✓ nosūtītāja iestāde, iestādes struktūrvienība un nosūtītājs;
 - ✓ stacionārā vai ambulatorā pacienta medicīniskās kartes numurs;
 - ✓ maksātājs - ambulators (NVD) vai maksas;
 - ✓ norādīt, vai tā ir pirmreizēja vai atkārtota biopsija (pie atkārtotas biopsijas norāda biopsijas numuru un datumu);
 - ✓ materiāla marķējums, objektu skaits (*obligāti jānorāda audu paraugu skaitu trauciņā);
 - ✓ klīniskie dati un klīniskā diagnoze;
 - ✓ sertificēta ārsta-nosūtītāja paraksts un personīgais zīmogs;
4. Fiksētu materiālu 10% neitrālā (pH=7) buferētā formalīna glabā istabas temperatūrā, nepieļaujot materiāla sasalšanu vai izžūšanu, ka arī trauka saplīšanu un materiāla vai fiksācijas šķīduma izlīšanu.

Patohistoloģiska izmeklējuma atraidīšanas / atteikuma kritēriji

1. Nepietiekama vai nepareiza pacienta identifikācija (piemēram, nesakrīt pacienta personas dati Nosūtījumā un materiāla marķējumā);
2. Nav noformēts vai nepareizi noformēts Nosūtījums;
3. Materiālu skaits neatbilst Nosūtījumā norādītajam materiālu skaitam;
4. Audu paraugs nav vai ir neprecīzi marķēts;
Par neatbilstību laboratorija paziņo pasūtītājam. Ja nepilnības nav iespējams novērst, paraugu nosūta atpakaļ pasūtītājam.

Faktori un potenciālie variācijas faktori, kas ietekmē izmeklējamam materiālam un apgrūtina patohistoloģisko diagnostiku:

1. Materiāla nepareiza fiksācija:
 - a) Nepareiza fiksācija / neatbilstošs fiksācijas šķīdums - skābe, dezinfekcijas šķīdums, ūdens, fiksācijas šķīduma neatbilstošā koncentrācijā u.c.
 - b) nav fiksēts / atsūtīts bez fiksācijas šķīduma – notiek materiāla autolīze
2. Materiāla apdedzināšana – pazūd vai deformējas šūnu kodoli
3. Materiāla sasaldēšana – audos tiek dzēsta struktūra, pazūd kodoli utt.
4. Deformēta audu struktūra – audi ievietoti šaura traukā vai atsūtīti sagriezti utt.
5. Nepietiekoša vai neprecīza klīniska informācija
6. Iekšējie (t.s. pacienta) faktori:
 - a) pielietota lokāla vai sistēmiskā ārstēšana - ķīmijterapija, staru terapija, hormonālas un/vai pretsēnīšu ziedes utt. pirms audu paraugu ņemšanas;
 - b) sekundārs iekaisums;
 - c) hormonāla disfunkcija;
 - d) blakusslimības ar vai bez saņemtas ārstēšanas: latentās infekcijas (HCV, TBC, CMV u.c.), imunodeficīti, sistēmiskās vai onkoloģiskās saslimšanas.

Pēcizmeklēšanas procesi Patoloģijas institūtā/ Patomorfoloģijas nodaļā

1. Uzglabāšanas termiņi:
 - Nosūtījums patohistoloģiskai izmeklēšanai un Atzinums (diagnoze) – 15 gadi;
 - Materiāls, kas paliek pēc pirmapstrādes, formalīnā - 1 mēnesis;
 - Parafīna bloki – 15 gadi;
 - Sagatavoti mikropreparāti – 10 gadi;
2. Mikropreparātu un parafīna bloku izsniegšana konsultācijām:
 - mikropreparātus un parafīna blokus izsniedz pacientam, piederīgajam (ar pacienta rakstisko piekrišanu vai pilnvarojumu) vai ārstējošā ārstam uz iesnieguma pamata.